

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr. 18. Tipografia „Aradul”.
INSERȚII
se primesc după tarif la Administrația ziarului și la toate agențiile de publicitate.

Abonamente:
Pe un an . 780 Lei
Pe 6 luni . 390 Lei
Pe 3 luni . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Un an de apariție

Arad, 17 Iunie.

„Tribuna Nouă” împlinește azi exact un an de la apariția primului ei număr. În condițiile de existență extrem de dificile prin care trece azi publicistica în general tiparul, răstimpul de un an este un spațiu de timp destul de îndelungat pentru a înădăncă în presă cari își dovedesc inabilitatea să fie sugrumate de greutatea ce se ivesc la tot pasul în calea lor. Ziarul nostru trece, peste această probă, cu conștiința încălțată că a făcut totul ca să-și îndeplinească rolul ce i s'a încredințat și cu mulțumirea că poate înscrise în activul ei un succes moral. Acest succes al unui organ de publicitate în coșul nostru de țară se confundă cu succesul spiritului românesc redemptor la o viață nouă de solidaritate și de muncă pe terenul cultural și economic.

E neîndoios lucru, că de la Unire încoace, conștiința de rasă și îndatoririle isvorite din această conștiință au suferit o eclipsă. Faptul și-ar găsi o explicație în sleirea momentană a fluidului energetic, supus la un maximum de tensiune în timpul desfășurării dramei, care a avut un sfârșit așa de triumfal pentru neamul nostru. Energia colectivă este supusă aceluiași legi ca și conștiința fizică a individului. Aceasta și nu alta ar fi cauza scăderii pe care le-a înregistrat, în ultimii ani, viața românească, a cărei expansiune se refugiase aproape numai la țară.

Parcă de la o vreme priade să se facă iarăși lumină. Oamenii și lucrurile încep să fie privite și judecate în același lumină a spiritului și intereselor românești și zorile unei vieți noi de solidaritate pe toate terenurile de activitate se ivesc, lămurind tot mai mult înfățișările care cer îndreptări și orânduiri în sensul ideii naționale. „Tribuna Nouă” a avut norocul să apară în aceste vremuri de desamorsare și să contribuie și ea la desfășurarea procesului psihologic spre a grăbi triumful gândirii românești.

Am asistat, de la Unire încoace, la privilegiu neplăcut al avântului pe care îl lua, în orașul nostru, presa minoritară reprezentată prin cinci cotidiane ajunse la un grad de dezvoltare pe care nu l-au cunoscut pe vremea regimului maghiar, în timp ce publicistica românească se eclipsase aproape cu desăvârșire. Un nume slavit altădată și încărcat de merite în lupta națională figura, răsunat, pe frontispiciul unei foite sărace de gând și de energie românească și în care se cărpăcea măruntă considerende politice de partid sau timide și orbecătoare pași pe terenul propagandei culturale. După o scurtă viață amară, opaițul în care nimeni nu mai recunoaște fața de altă dată și-a dat duhul. Alte suflete călătoare au venit să-i ia locul. Siabe și fără vlagă, ele n'au putut rezista terenului neprielnic ideilor pe cari le reprezintă: meschine interese politice locale, considerații personale, o greșită înțelegere a rostului lor și nimic din ceace ar fi putut să le justifice existența și să le asigure succesul. S'au mistuit repede una după alta, în mijlocul dezorientării generale și poate că au contribuit și ele la indiferența pe care am constatat-o la o parte a publicului româ-

nesc, în primele zile ale apariției ziarului nostru.

Se împlinește anul de când am porait, hotărâți, la luptă ca să cucerim locul ce se cuvine gândului și simțirii românești, și să redăm patrimoniului economiei naționale drepturile indicate de supremația politică.

Am pornit știind bine și cu cine avem să luptăm și ce vom face. Ne-am războit cu indiferența, cu meschinăria, cu interesele inavuale, cu lipsa de conștiință românească și unora cu prejudecățile și cu forța pe care o reprezintă și o reprezintă încă amintirea unui trecut proaspăt, concretizat într-o puternică organizație economică de care se lega interesele unora dintre români.

Am putut străbate prin toate aceste dificultăți și am înregistrat și succese, nu de reportajii sensaționale, ci biruitoare tratate cari conțeau ca pași înainte spre scopul ce ne-am propus. Am pășit cu îndrăzneală pe toate terenurile de activitate și n'am evitat nici chiar judecățile de ordin politic intern, fiindcă avem convingerea că o cunoaștere a situațiilor politice este absolut necesară educației cetățenești a maselor.

Din evenimentele și faptele zilnice am cautat să scoatem în față ceea ce se poate servi ca punct de plecare în judecarea oricui avea de luat o hotărâre. Am reușit să intrăm în lupta noastră pentru întronarea suveranității spirituale și materiale românești, toate categoriile de cetățeni. Am indicat locul ce se cuvine intelectualității românești și am propagat, cu toată puterea noastră de argumentare și de convingere, solidaritatea și munca pe terenul economic.

Am reușit să interesăm în special clasa țărănească și lumea comercială și industrială. Nevoile țărănimii au găsit sprijin larg în coloanele noastre care cari se îndreptau cu nădejde, iar campania noastră pentru naționalizarea vieții comerciale și industriale a reușit să producă o mișcare îmbucurătoare care s'a tradus prin acte concrete de înțepănări de instituții financiare și economice.

În general, interesele speciale ale regiunii au găsit în „Tribuna Nouă” un apărător zelos și conștiincios iar secretul eficacității l-am căutat în lupta pentru realizările posibile.

Înceind primul an de activitate cu o satisfacție de ordin moral care ne dă noui puteri de muncă, aducem mulțumiri noastre publicului care a înțeles necesitatea de a ne acorda tot sprijinul și rugăm pe colaboratori și cititori să ne acorde și pe viitor ca și în trecut aceeași încredere, la care vom ști să răspundem.

Aplicarea reformei administrative

Reforma administrativă, a fost promulgată în „Monitorul Oficial”. Comisiunea pentru aplicarea acestei reforme se va întruni peste 3-4 zile spre a începe lucrările. În vederea acestor lucrări, ministerul de interne a organizat, încă de acum 30-40 de zile, o anchetă statistică în toată țara. S'au cerut date de numărul comunelor din toată țara, al satelor, de populația lor, de numărul funcționarilor, de originea lor, etc. Toate aceste date au sosit și s'au centralizat. De asemenea, odată cu această anchetă, s'au dat însărcinări diferiților specialiști de

a altor rapoarte despre situația comunelor și județelor sub toate privințele: administrative, sanitare, financiare, tehnice, etc.

Și aceste rapoarte au fost alcătuite și depuse.

Comisiunea se va întruni spre a examina toate aceste date și lucrări și spre a proceda la defrierea situațiilor comunelor și județelor, conform dispozițiilor noii legi.

Deo-amdată se va proceda cu comunele. Dar ele nu vor primi consacrară nouă situații decât după efectuarea algerilor comunale.

NOTE

Lacrimi pe un mormânt proaspăt

Arad, 17 Iunie.

Gorki a spus că moartea oamenilor simpli se anunță de obicei prin litere mici, căci însemnătatea acestor morți nu depășește cadrele unei foarte simple formalități.

De data aceasta posteritatea n'a fost cu mult mai miloasă cu toate că n'a murit numai un om ci și un artist, vânzător al sufletului și al trupului său pe o dublă scenă, a vieții și a teatrului.

Un corespondent de provincie anunță unui mare ziar din Capitală, moartea unui actor al „Teatrului Național” din Cluj, Gh. Bănușiu.

Desigur rândurile acestea, ca multe altele, puteau fi trecute cu vederea, dar pentru noi aradații, cărora ne-a fost dat să vedem la lumina rampei pe acest om cu suflet dublu, de actor și de artist, o înscrisă postuma de durere dacă nu de recunoștință ar însemna ceva, când răsul nu pune zămbete pe buze și ne inundă ochii cu alte lacrimi.

A murit în casa părintească din Caransebeș în brațele (nu în ghioarele) unei bolii, prietena bună a artiștilor, în vârstă când suntem obișnuiți să ne luăm adevăratul zbor la 26 ani. Afară de durerea familiei sale și a câtorva colegi, moartea lui pare că nu a smuls nici discursuri funebre nici părăzi și poate prea puține lacrimi.

Ultima dată când l-am văzut (era în toată veștile lumea deci la băi și sala goală) se reprezenta o piesă pusă în slujba sănătății publice, cu roluri sterse, și Bănușiu ne-a făcut totuși să simțim fiorii, nu ai groznicului deznădămnat, ci ai celui mai pure arte.

El nu putu însă în seara aceia mășcă, el își juca adevăratul său rol, căci piesa nu era decât analogia vieții sale.

Mormântul nu s'a închis de mult; căderea bulgarilor de pământ l-a fost ultima cântare. Cu timpul pământul se va uca sub arșița soarelui și că-va flori sădite pe mormânt îl vor aduce aminte că aici în lumea noastră „se cântă, se bea și se joacă”.

Acum însă mormântul este proaspăt și că-tova lacrimi neluate de vânt poate vor fi sorbite cu mulțumire de către pământul curând răcolit. (etc.)

Aurul munților noștri

Istoria exploatării aurului din rozele eruptive ale munților noștri, antică și cu multă dată istorică a formării neamului românesc. Fără ca să ne pierdem în lumea ireală a miturilor, întrezărim ca localizare în legenda Argosaulilor țesută în jurul eroului Jason — un început de dibuire al lumii antice în căutarea regiunilor aurifere. Date istorice precise asupra exploatării aurului în regiunile noastre ni s'au păstrat în comentariile lui Herodot (480 a. Cr.), descriind comerțul intensiv de aur, pe care îl făceau vechii Fenicienii în toată Europa. Nu odată aceștia în de lăvrile lor din peninsula Calchidi și peste Rhodope și Balcanii ajungând în regiunea Dunării, străbat prin valea Oltului și a Jiului în Dacia Locuită de Agathyrsi, făcând cu ei negoț de aur. Urmele și înscrisurile acestei epoci s'au păstrat în o serie de brățări și monede (tetradrachmele lui Alexandru cel mare din Thasso) găsite în valea Jiului la Petroșani și la Ghelinta în Săcime. O exploatare sistematică a aurului în munții noștri, după ocuparea Daciei (107 d. Cr.) a fost organizată de spiritul practic al dominațiunii romane. Pentru o administrare cât mai intensă și mai bună a exploatării aurifere, romanii instituiră un fel de inspectorat la Zlatna (Ampelum), „procurator Aurarium” și un subinspectorat, „subprocurator” la Baia de Criș. (105-265 a. Cr.) După datele istorice cantitatea de aur exloatăată atinge cifra fantastică de 10.000 magi. Metalul, Romanii, probabil că-l preluau în monetăria dela Mot ovitja (Sirmium).

În anul 1687 sau găsit în pasul Crasnei din Trei scări 15 tablete de aur — de forma cerii spaniole având în două colțuri — imprimate efigiile împăraților Valentinianus, Valens și G. Athanas D. N. (dominii noștri), iar în mijloc înscrispția „Lucianus Obr (yzumi) i sig (navit) si semul lui Chryson. Analiza chimică a acestor tablete dovedea un conținut de 90% aur. Urmele acestei epoci din istoricul exploatării regiunilor noastre aurifere, s'au păstrat până astăzi în conul vulcanic „Cătaea” de lângă Roșie, ciuruit de un labirint de galerii, din interiorul cărora s'a exloatăat metalul nobil. Ca metodă tehnică de exploatare, Romanii, spregeau rozele cu filoazele aurifere, prin încălzire și stropire cu apă deprecităndu-le. Însutau apoi în galerii scobite cu ajutorul unor dalți „strugii” luminând interiorul galeriilor cu oaze. Bio-urile cu incrustații sau împregnate de aur, le încăreau în saci și cu ajutorul șlavorilor le transportau la mori (șteampuri-concassoare), unde rozele odată pulverizate, era antrenată cu un curent de apă, separându-se aurul prin aluvionare. Astfel de istoricul exploatării aurului munților noștri se le-gă direct originea neamului românesc.

Munții Apuseni au fost în trecut și sunt și astăzi punctul de gravitație în exploatarea aurifere.

Formați din o înșurire mameloasă de domuri vulcanice — în timpul epocii terțiare în plină activitate — pe lângă variațiile de roze eruptive (sciste, andesite, riolite) ascund în mărutaiele lor metalul nobil.

Unind punctele principale periferice ale regiunii aurifere — Baia Arșelului, Zlatna, Săcărâmb și Caragul — obținem un trapez neregulat, cu-voscut sub numirea foarte adecvată de „trapezul aurifer”, încadrând o suprafață de 800 km².

Cât privește metoda de exploatare practică astăzi în munții Apuseni s'a emancipat foarte puțin din stadiul primitiv al metodei utilizate de Romani. Atât Moțul ca particular cât și întreprinderile statului utilizează pentru adobrea și pulverizarea rozei împregnate cu aur, concassoare de lemn, cunoscut în limbajul locului, sub numirea tradițională de „șteampuri”. Înșurite în albia unui părau sau râuleț, antrenate ca și burduful bulgăresc cu un moșor de apă, prin șgo-moșul lor asurzitor, impresionează escurionistul dela distanță. Pășă oazele șteampurilor, grupate în serii de câte trei, — cu vârf de cuarț sau sticlă de oțel, — izbesc alternativ bucurile de roze, pulverizându-le. Astfel să eliberează fluturările de aur, cari să separe de pulberea rozei prin aluvionare cu un curent de apă, antrenată pe o cuvertă de lână de tunde sunt prinși — prin amalgamare. Din amalgam, aurul se extrage prin încălzire, mercurul volatilizându-se la 360%. Cu această metodă se extrage abia 25% aur, din conținutul rozei, restul de 75% se pierde pe găria, îmbogățind nisipul râului din regiunea aurifera.

O instalație modernă de șteampuri după sistemul Californian — utilizează ca sursă motrice curentul electric, sunt instalațiile fostei societăți în 12 Apostoli — astăzi soc. „Mica”, — dela Gura Bîrza din valea Crișului alb. În aceste șteampuri 190 săg-tipaloaze, izbesc cu 90 lovituri pe minut, roza cu conținut de aur, pulverizând anual aproape 100.000 ton. Șgo-moșul produs de aceste instalații, în proporție de unu la baraj în total, repercutat la distanță de rezonanță vădior din această regiune de raco daj a munților Apuseni cu munții Zărandului.

Produsă acestor instalații atinge cantumul de 1300 kg. a ual, cu un conținut de 60-70% aur. După datele statistice ale anilor 1908, 1915 și 1920 producția de aur și argint al regiunii de sub Apințutul micier al Zlatnei să repartizează astfel:

- În 1908 produce:
 1. Întreprinderile statului: aur = 118 kg; argint = 1958 kg.
 2. Întreprinderile particulare: aur = 2021 kg; argint = 432 kg.
- În 1915:
 1. Întreprinderile statului: aur = 118 kg; argint = 215 kg.
 2. Întreprinderile particulare: aur = 1193 kg; argint = 643 kg.

FOILETON

Literatura de după războiu

Privind arta de după războiu, răsunăm nedumeriți de ravagiile făcute de noua concepție de artă, concepție în care sensibiluște cel mai desfrănat și iustetic sensualism. O mare parte din literatura din zilele noastre este o sfrunțată miniciună, o sfrunțată prefăcătorie și o goală senzualitate, îmbrăncă aduseori în forme literare desăvârșit greșite. Însuși limba este silită în acest joc netrebnic și fără sens. Deschidă oricine ce cărți de literatura de azi va voi, și din o sută va găsi desigur nouăzeci și nouă pline de cel mai nerușinat sensualism și de cele mai inculte greșeli și de limbă și de stil. Cel mai nechezați oameni sunt acei care morfolesc literatura românească de după războiu. Dacă în aspectele de dinainte de războiu, arătam că literatura așa zisă nouă se găsește în completă debandadă, — despre literatura de după războiu trebuie să spunem, că în mare măsură se găsește în completă decădere morală și estetică. Dacă, cel puțin, pretențiile estetice ar fi țiară în seamă; dar nu: literatura de după războiu, în marea ei majoritate e o gogoasă de săpun, care înșală pe naivi și ne pervertește sănătatea morală, desgustându-ne de artă.

La observațiile făcute în capitolele precedente relativ la literatura noastră, au vom adăoga, în ce privește literatura de azi, decât că toate defectele ei au fost mărite în proporția în care au fost mărite toate celelalte aspecte sociale, din pricina efectelor morale ale războiului. Poezia nouă de după războiu e mai rea, mai cinică, mai iustetică, mai fără rost, mai senzuală, mai lipsită de vreau crez, mai internațională, și deci mai hibridă și mai inferioară, decât cea dinainte de războiu; iar așa ziișii literați de morții nouă nu sunt altceva decât niște și poli-farsori, în majoritatea cazurilor, care își fac din artă o tabără de scopuri de preponderanță artistică, silitund banul simț și civința. Pe de altă parte, o adevărată și sănătoasă critică de artă ne lipsește aproape cu desăvârșire, — critica ce se face astăzi nefind în mare măsură decât o critică de coterie de trib, de clan literar. Toată această critică se rezumă în lău țarea celor din clin și negrirea sau abandonarea totală a celor din afară de clan. Lesne se înțeleg: unde tînde această critică — dacă i se poate spune așa. Când va apărea adevărată critică, critică mare, nepărtinitoare și bazată pe însuși spiritul nostru specific românesc (ale cărei încaputuri se vad și azi în mșcarea aceloră care-și dau seamă de adevărul spuselor noastre), atunci va începe și adevărata lite-

rstură românească de după războiu. Până atunci, urlă pretutindeni falsificarea și străinismul — mulți din cei cari diriguesc azi arta fiind cu totul străini și neaflegând nimic din esența specifică a spiritului nostru românesc. Ba mai mult: neaflegându-l, îl disprețuesc și l'amestecă în imoralitatea adevătorii cinică a vieții lor. Și uneori mai rău: îl înțeleg și totuși îl înțonesc pentru atingerea unor nemărturisite scopuri meschine de preponderanță de rasă. Amănunțite studii asupra literaturii și criticii de azi ar dovedea temeinicia spuselor noastre.

În orice caz, în literatură mai mult ca oriunde, se observă acea dureroasă îndepărtare dela cursul normal al spiritului nostru colectiv românesc, — deaceia și criza este așa de cumănată în această ramură de activitate sufletească. În mod vădit și intenționat, se dă literaturii noastre de după războiu o îndrumare spre internaționalizarea ei, adică spre distrugerea ei. Literatura care se face astăzi, în multe cazuri, nu mai are un caracter propriu al ei, o trăsătură specifică a ei, care să-i fie spirințul cel mai temeinic, — nu se vede nici-o legătură între spiritual colectiv din care ar fi trebuit să porceadă și între cuprinsul ei. Această artă vagabondează pe deasupra spiritului nostru colectiv. În loc ca arta să fie floarea acesă care să sugă seva ridicată din adâncul rădăcinilor pomului nostru social, — ea nu este decât floarea de cartoa lipită capricios pe crengile acestui pom, și nea-ăud nimic comun cu el, decât doar aparența înșelătoare. Aceste flori de carton falș și netrebnice sunt pieritoare, iar liti-

* Din volumul „Revoluția de Măine”, apărut de curând.

„Agronomul” Soc. Anonimă de Asigurări Generale din Arad.

Convocare.

„Agronomul” Societate Anonimă de Asigurări din Arad își va ține în ziua de 1 Iulie a. c. la ora 11 a. m. la sediul societății

a III-a adunare generală ordinară

la care sunt invitați onor. acționari.

Ordinea de zi:

- 1. Delegarea conducătorului și verificatorilor procesului verbal.
2. Examinarea socotelilor anului al treilea de gestiune, stabilirea bilanțului, oricum și deciziune asupra repartizării beneficiului net.
3. Descărcarea Consiliului de administrație și a Comitetului de cenzori.
4. Stabilirea onorariului Comitetului de cenzori.
5. Modificarea statutelor.
6. Alegerea membrilor Consiliului de Administrație și a unui membru în Comitetul de Cenzori pe 5, respective pe un an.

La adunarea generală numai acei acționari vor putea lua parte, cari și-au depus acțiunile la caseria societății cu 3 zile înaintea adunării generale.

(1311) Direcțiunea.

Pian scurt sistem Petrof și piană sistem Berger (Mignon) cu corzi crucișe scurte de tot se află de vânzare. Lămuriri la biroul Györfy „Mureș” în Str. Unirei. (1312)

Pravălie de mobile! Mobile pe prețuri moderate, sau pe rate avantajoase se capătă la CAROL GARAI Arad, lângă cinema Urania, Str. Gh. I. Lazar 5. (1247)

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Comisiunea de naturalizări.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința aceluia cari ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Președinte,

Subsemnatul Dr. Lederman Martin, de profesie medic, domiciliat în comuna Pâncota (jud. Arad), am onoare a-Vă ruga să binevoiți a dispune aprobarea naturalizării mele spre a fi primit în cadrul cetățenilor români.

Sunt stabilit în România din anul 1921, m'am căsătorit cu Doamna Kocsis Elza, supusă română, după cum dovedesc cu extrasul de căsătorie anexat.

Sunt primit în cadrul comunei Pâncota dupăcum adevăresc cu certificatele No. 348-1925.

Prin alăturatul act notarial public, dovedesc că am renunțat la orice cetățenie străină optând pentru cea română.

Mai anexez:

Un certificat eliberat de parchetul tribunalului Arad, din care se constată că nu am fost pedepsit.

Un certificat eliberat de primăria comunei Șiria (județul Arad), din care se constată că am domiciliat în aceia comună în anul 1921.

Un extras de matricula răposaților din care reiese, că tatăl soției mele a fost cetățean român.

O copie depe adrese No. 138/921 a cerului de recrutare Arad, doveditoare că am situația militară în regulă, precum și o copie depe diploma mea de doctor în medicină, — mai anexez și o copie după extrasul de naștere al soției mele și al meu, un certificat eliberat de perceptorul Pâncota și unul de la primăria Pâncota, din care se constată că am achitat toate taxele.

(1308) (ss) DR. LEDERMAN MARTIN

Se caută pentru Fabrica „VULCU” din loc, Str. Colonel Paulian No. 10 (lângă gară)

ucenici cu plată, ziuăși și fete ca lucrătoare.

A se prezenta tot acolo. (1295)

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Comisiunea de Naturalizări.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința aceluia cari ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Președinte,

Subsemnatul Kaufman Francisc, de profesie croitor, domiciliat în Arad, Strada Grigore Alexandrescu No. 8, cu respect Vă rog să binevoiți a dispune să mi se aprobe naturalizarea.

Sunt născut în comuna Saenraț (județul Salaj), și am apartenența la Careii Mari, dupăcum dovedesc cu certificatele No. 124 și 9617, eliberate de primăria Careii-Mari. Am renunțat la orice cetățenie străină, optând cea română dupăcum se constată din actul notarial public alăturat.

Mai anexez un extract de naștere și două certificate: unul eliberat de Parchetul tribunalului și unul de Prefectura poliției Arad, din care se constată că nu am fost condamnat și că mă bucur de o bună purtare.

Primiți Vă rog asigurarea respectului ce vi'l păstrez.

(1307) (ss) KAUFMAN FRANCISC.

Nr. O. 6979-1925.

Publicațiune de licitație.

Pe baza deciziei judecătorești de ocol Arad, No. de mai sus, 1 duple de ghiță, pături și alte obiecte prețuite în suma de Lei 10.569, cuprinse în favorul lui Drăghici Stefan contra urmăritului pentru suma de Lei 12.000 capital, interese de 6% dela 12 Maiu 1925, spese stabilite până în prezent în suma de Lei 2505 se vor vinde la licitație publică în Arad, Strada Episcopul Radu No. 25, în ziua de 30 Iunie 1925 la orele 10 a. m. — conf. art. de lege LX 8-ul 107 și 108 din anul 1881 al legii execuționale. (1305)

Arad, la 11 Iunie 1925. Exec. judec.: GH. CIUPULIGA.

În 1920 după statistica minist. de Industrie și Comerț; producția de aur și argint se repartizează astfel:

Aur = 548 kg argint = 392 kg. la care însumând și producția regiunii Baia-Mare cu

aur = 153 kg; și argint = 1743 kg. întreaga producția anului 1920 face:

Aur = 701 kg; argint = 2135 kg. în comparație cu 3132 kg. aur și 7732 kg. argint — producția totală din timp de pace a întregii Transilvanii.

Minusul de producție realizat de exploatarea de după război — se datorește stării de auzenire creată de efectele războiului la toate întreprinderile particulare sau publice — lipsa de muncitori, scumpirea lucrului și a condițiilor de trai, și înădăncum unei reduceri a stomacului natural de metal din creerii mușilor. La anomalia de mai sus, se atază și contrabanda nesăbuită a „gozarilor” (hoți de mine) și a târgoveților străini, sustrăgând după informațiile noastre 8 kgr. aur — săptămânal — pe piața Abrudului — din producția înregistrată oficial.

O a doua regiune bogată în aur, din țara noastră — este regiunea eruptivă, formând masivul Vihorlat-Gutin din Maramureș-Sătmăr în nordul Transilvaniei. Cantități enorme de metal au exploatat regiuni ungari în această regiune, începând încă din veacul al XIII-lea. În anul 1308, pe timpul domniei lui Carol Robert, apare un edict, dat de acesta, prin care se dispune, ca venitul minier de argint dela Rodna veche, să se trimită reginei la Baia Mare, servindu i ca

bani de cheltuielă pentru toaletă. Regina și domnișele petreceau vara la Baia Mare, în timpul liber cutălegând fluturășii de aur din nisipur rârurilor din împrejurime, păstrându-și mult timp numirea de „răvăli dominaram” — răvăli domnițelor. În decursul veacurilor următoare (la 1446) minele acestei regiuni devin proprietatea lui Ioan Huniade, arendate ulterior de fiul său Matei Corvina, supuse apoi la o serie întreagă de invaziuni din partea principilor ardeleni, a turcilor și mai ales a tătarilor. În apropierea localității Capaic, un bloc de piatră eternizează data ultimei invaziuni a tătarilor având inscripția „hic fuerunt tartari 1717”, a ni în care Rodna, cu o populație de aproape 40,000 locuitori, a fost distrusă complet. Era regiunea bogată care antrenă toate năvălirile cu tendințe de jaf și pradă. Astăzi în această regiune — cu centrul Baia-Mare — se exploatează — pe lângă minerele de cupru, plumb, zinc, o cantitate apreciabilă de Aur și Argint. În anul 1908 — regiunea Baia Mare produce 822 kgr. aur și 5342 kg. argint, alături de cantități considerabile de plumb, zinc, cupru — având și zăcăminte de nichel și cobalt — acestea din urmă cu o producție anuală de 48,000 kgr. Mineritul în această regiune — considerând bogăția și grosimea filonelor metalifere e numai în faza dela început, sortit ca punct de gravitație ale exploatarii miniere pentru viitor. De încheiere, subliniim înprejurarea că Ardealul e prima regiune auriferă din Europa, producând 43% din producția totală a Europei și aducând un aport de 0,4% la producția mondială.

Adunarea generală a societății regale române de geografie

Duminea s'a ținut la Fundația universitară Carol I, din București, adunarea generală a Societății regale române de geografie.

Prezidează dl general Coandă. Dsa face cunoscut membrilor, că sănătașa M. S. Regelui, care trebuia să prezideze această adunare, merge foarte bine.

Dl profesor St. Mehedinți face un raport asupra mediului geografic în țara noastră și influența lui asupra creșterii diferitelor specii de pomi, plante, etc.

Face apoi un raport asupra teoriilor formațiunilor scoarței pământului, cari au variat mult dela Humboldt încoace.

Printre unele teorii cari mai persistă e și aceea a lui Wegener, prin care se afirmă că continentele pluse și că formațiunea bunăoară a munților Alpi, se datorește împingerii continentului african spre nord.

Conferențiarul trece apoi la chestia tectonicilor în țara noastră arătând că ele sunt de două feluri, solitare și migratoare. Din experiențele concludente, reiese că atunci când oule lacustelor sunt în mare cantitate, printr'un sunț tainic, se nasc lacuste cari sbor — migratoare. Din contră, când oule sunt puține, fie distruse de vre-o insectă, fie din alte cauze, lacustele cari se nasc sunt solitare — rămân pe loc. Un mijloc de combaterea lor, sunt avărlitoarele de flicări, cari au fost întrebuințate în război contra oamienilor.

Dl P. Suci, face un interesant istoric al vieții populației românești de peste Carpați, în raport cu celelalte populații. Dsa arată cum din cauza condițiilor în cari s'a dezvoltat elementul românesc deși este pretutindeni mai numeros, a rămas totuși în urma tuturilor din mai multe puncte de vedere.

Situația lor economică, financiară, culturală, etc. La orașe deosebitea românii au fost sistematic înădușiți. Așa că acum orașele din Transilvania sunt toate în mână străinilor, cari au acaparat toată viața, atât economică cât și culturală, lipsindu-ne astfel echilibrul social. De aceea, spune conferen-

țiarul, trebuie să căutăm pe toate căile să întărim elementul românesc.

Tărgușoarele românești, trebuiesc susținute și ridicate, ca mai târziu să avem orașe curat românești. Dsa termină spunând că cucerirea Ardealului economic și cultural duce prin orașe.

Dl Mihailescu, vorbește despre condițiile de dezvoltare a Bucureștiului. În secolul al 15-lea Bucureștii erau un sat pe marginea Dâmboviței, aşezată între câmpiile producătoare de grâne și păduri nesfârșite. În această situație era sortit să ia o mare dezvoltare, mai ales că pe aci treceau drumuri cari mergeau la orașele Dunării, pe unde se scurgeau bogățiile câmpiilor și pădurilor noastre. Conferențiarul trece apoi la dezvoltarea ce a luat acest oraș în timpurile noastre. Arată desimea populației pe naționalități. După război, spune dl Mihailescu, mișcarea populației a luat o mare dezvoltare. Dela 340.000 locuitori în anul războiului, ajungem azi la 800.000.

Ca mișcare a populației, dsa arată cum populațiunea creștea, care era strănsă în anumite locuri, astăzi ea s'a întins în mai toate mahalalele și în special în cele cu mișcare economică mai intensă, cartierele Obor, gara de Nord, etc.

Se relege apoi vechiul comitet.

Camere de agricultură

Conform articolului 1 din legea de curând votată de parlament și promulgată, s'au înființat Camere de agricultură în următoarele județe:

Mehedinți, Dolj cu reședința la Craiova, Romanși, Vâlcea, Argeș cu Muscel, reședința la Pitești, Olt, Teleorman, Vlașca, Ilfov, Dâmbovița, Prahova, Ialomița, Brăila, Buzău, R-Sărat, Constața, Tulcea, Caliacra, Durostor, Putna, Tecuci, Bacău, Neamț, Roman, Vaslui, Tutova, Fălcuș, Fălcușeni, Iași, Botoșani, Dorohoi, Covurlui, Timiș, Torontal, Caraș-Severin, Arad, Bihor, Satu-Mare, Maramureș, Coșona, Solnoc-Dobăca

și Bistrița-Năsăud reședința la Dej. Turda-Arieș, Alba-de-Jos, Mureș-Turda cu Târnava-Mică reședința la Târgul-Mareș, Hunedoara, Făgăras, Sibiu, Târnava-Mare cu Odorhei reședința la Sighiszoara, Brașov, Trei-Scăune, Ciuc cu reședința la Brașov, Salaj, Cetatea-Albă, Ismail, Cahul, Tighina, Chișinău, Hotin, Bălți, Orhei, Soroca, Suceava cu Oura Honorului și Câmpulung reședința în Suceava, Cernăuți, Zastavna, Vighița. Coțmani și Vaslui cu reședința în Cernăuți, Radauți.

În toată țara s'au înființat 61 de Camere agricole.

Importanța pactului de garanție

PRAGA. — Corespondentul din Paris al ziarului Prager Presse anunță:

„Aflu din sursă diplomatică următoarele despre importanța pactului de siguranță: Acordul dintre aliați în chestia pactului de siguranță a fost stabilit, numai guvernul italian mai păstrează o atitudine șovăitoare.

Încheierea pactului de siguranță între aliați și Germania poate fi deci considerată ca sigură, deoarece pare exclus ca Germania să mai revie asupra propunerilor ce le a făcut la 9 Februarie.

Pactul de garanție prezintă marele avantaj că rămâne în limitele statului Ligii Națiunilor și ca atare întărește la rândul lui toate tratatele de pace în vigoare. La consecința pactul de garanție nu schimbă nimic din acordurile existente cu caracter separat, cum e acordul dintre Franța și Cehoslovacia, Franța și Polonia precum și acordul dintre statele cari compun Mica Înțelegere.

Prin încorporarea pactului de siguranță în statutul Ligii Națiunilor se poate spune că tratatele de pace au fost din nou semnate, ceea ce dă o deosebit de trainică garanție morală pactului.”

Despre importanța pactului de garanție se mai poate spune, că acest pact întărește fără îndoială și mai mult situația Franței. Iar această întărire a Franței va avea o influență favorabilă asupra tuturor statelor aliate cu Franța.

Afară de aceasta trebuie adăogat că odată cu pactul de garanție dintre statele occidentale, vor intra în vigoare și tratatele de arbitraj dintre Germania cu Polonia și cu Cehoslovacia, așa că toate aceste acorduri capătă o consolidare deosebită și se prezintă într'un anumit sens ca ceva întreg. Germania se va obliga prin aceste tratate de arbitraj de-a nu recurge niciodată la arme contra vecinilor săi, ci va soluone orice litigiu sau conflict, care ar putea interveni, unui tribunal de arbitri.

Organizații clandestine comuniste la Sofia

Sofia, 16. (Rador). — Consiliul de război din Sofia a început procesul tinerilor constatați că au făcut parte din organizațiile clandestine comuniste. Printre acuzații sunt și trei fete. Apărarea a ridicat un incident de incompetență, care a fost însă respins. Consiliul a luat apoi interogațiunii acuzaților, care sunt în număr de 30.

La Plovdiv a început ieri judecarea membrilor organizației clandestine comuniste care era în legătură cu comitetul central din Sofia. Printre inculpați sunt și câteva femei.

Insertii se primesc la Administratiia Ziarului.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Comisiunea de naturalizări.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința aceluia cari ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Președinte,

Subsemnatul Josif Friedman, de profesie croitor, domiciliat în Arad, Strada Grigore Alexandrescu No. 8, cu respect Vă rog să binevoiți a dispune să mi se aprobe naturalizarea.

Sunt născut și am apartenența la Careii-Mari, dupăcum dovedesc cu certificatul No. 123 și No. 9618 eliberate de primăria orașului Careii-Mari.

Am renunțat la orice cetățenie străină optând pentru cea română dupăcum se constată din actul notarial public alăturat.

Mai anexez un extras de naștere și două certificate eliberate, unul de parchetul tribunalului și unul de prefectura de poliție Arad, din care se constată că nu am fost condamnat și că mă bucur de purtări bune.

Primiți Vă rog asigurarea deosebitului meu respect.

(1309) (ss) FRIEDMAN JOSIF.

testat, — și nu e în intenția noastră să pornim cruciadă în contra acestor influențe, cu o singură condiție: ca înăruirea să se facă dela spirital unei rase, la spirital adevărat al celeilalte, iar jocul acesta, care în orice caz trebuie să fie un joc de simpatie, să fie, în același timp, și cinstit schimbăt între cele două puteri spirituale. Vreau să spun: fără nici o intenție de egemonie culturală de nici o parte, — ci, pur și simplu un joc liber, natural și bazat pe raporturi de simpatie. În ultimul timp s'au fost auzit unele glasuri trufeșe, ridicate din chiar mijlocul organismului nostru social, din partea unor minorități etnice, care afirmă nu știu ce superiorități de rasă. E rău că se face așa. Acest lucru distruge una din condițiile asimilării culturale: simpatia, — și fără ea, nimic nu se poate face. Între părțile coapunitoare ale trupului nostru social se sapă tot atâtea prăpăstii, — și apropiere — deci coeziune — nu mai poate fi. Ia loc de afirmări de superiorități, — să facem afirmări de simpatie și de recunoștere reciprocă.

Și să nu se creadă, că dacă facem aici critica rețelor organizației noastre obștești, aceasta ar însemna că nu avem și cu ne lauda, că n'am avea puterile noastre și meritele noastre. Nu dar despre aceasta am vrut să vorbesc aici. Istoria neamului nostru și cultura specific românească de câteva sute de ani mă opresc de a mai adăoga ceva, în această privință.

Prin urmare, greșit cred literații cei noi, că dacă achilodesc limba, aceasta însem-

nează că o occidentalizează, superiorizându-o. Ei nu fac, în realitate, decât operă de siluare neputincioasă.

Al. Lascarov-Moldoveanu

Sbucium

Trupul meu e numai un balaur de pământ. Dar simt că mă apasă ca un năprâs. Sub talpa lui masivă și dură mă frământă și flacări de sudoare mi se preling pe frunte.

Vulcan, ce în adăncuri se sâdănuș și geme. Mi e suficient în tănuri de veșnică tortură. Și clovotind de focul străvechilor blesteme, Ca lava pe sub munte îmi caut crăpătură.

Arareori prin stâncă vulcanii nou erupe Și lava se aruncă spre cer biruitoare, Dar slava'i nesfârșită și-aripa mi se frupe;

Cu cât mai sus mi-e tână, căderea e /mai mare. Mi-e trupul pușcărie cu poarta ferecată în care eu, ocașul, mă lupt cu noaptea /a față. Nu peste mult o mână m'o lua de de /fregată Și pe sub coasa morții volu trece iar /în viață.

GEORGE A. PETRE

nouă instrucție a uzinelor „Astra“

Camioane pentru stingerea incendiilor și stropirea străzilor

interesantă demonstrație a avut loc ieri în primărie. În zilele acestea au fost construite camioane pentru stingerea incendiilor și stropirea străzilor...

asistat de prefect I. Georgescu, primarul orașului dr. I. Robu, primar dr. Anghel, inspectorul industrial I. Trimbițoiu...

D. prefect I. Georgescu convingându-se de avantajele ce le prezintă aceste camioane care cu un singur sunt puse în mișcare și totodată și în funcțiune sau numai în mișcare și numai în funcțiune...

Conferința școlară dela Moneasa

Publicul care va participa Duminică 21 Iunie cor. la concertul ce va aranja cercul inv. Buteni în onoarea dlor inspectori și revizori școlarii din reg. I Timișoara...

Permisele de portarmă

La 21 Iunie expiră termenul pentru rezolvirea permiselor de portarmă. Conform legii pentru reglementarea portului și vâzării armelor...

Jertfe pe altarul... bolșevic

Correspondentul din Riga al ziarului „Daily Mail“ publică următoarea știre după ziarul bolșevic „Pravda“: „Un anume Paliatine, acuzat că și-a ucis propria fiică de nouă ani, a declarat în fața tribunalului bolșevic, că a vrut să-și ofere fiica drept jertfă pentru Statul bolșevic...“

Concurs pentru ofițeri de administrație

Concursul pentru ocuparea locurilor vacante la școala pregătitoare de administrație va începe în ziua de 10 August 1925 și se va ține la școlile militare de administrație din Bacău.

Concediul dlui prefect de județ

DI I. C. Georgescu prefectul județului și șeful orașului Arad a plecat — cu începere de la 17 Iunie — pentru 25 de zile în conștiință, spre a urma o cură la băile Buzas.

Colecționarea chestionarelor primăriei

Termenul pentru colecționarea chestionarelor primăriei în vederea întocmirii listelor electorilor comunalii, după cum am anunțat a fost fixat de 15 zile dela distribuirea chestionariilor.

Procesul Rene Alexandrescu

Desbaterile procesului lui Rene Alexandrescu, fost administrator al spitalului de copii, despre ale cărui nereguli am vorbit pe larg în corpul ziarului nostru, urmând a avea loc în decursul zilei de ieri 17 Iunie...

Noul cabinet grec a fost constituit

Athens, 16. — Noul cabinet a fost constituit definitiv astfel azi: Mihalopoulos, președinte de consiliu și ministru de externe, Gontikas, internele, Mianles, războiul, Tzitzelis, marină, Gothis, justiție, Missinlogiu, finanțele, Valahala, asistența publică și agricultura, Papandrei, economia națională, Karapaniotis, comunicațiile și Sirdes instrucția publică.

Noul judecătoria de arbitri

Ieri după masă avea să se judece pentru a doua oară cauza comerciantului Ștefan Micu din Caracal și Federația Juul, chemați în judecată de Edmund Poor, comerciant în Arad.

Noul cabinet grec a fost constituit

Athens, 16. — Noul cabinet a fost constituit definitiv astfel azi: Mihalopoulos, președinte de consiliu și ministru de externe, Gontikas, internele, Mianles, războiul, Tzitzelis, marină, Gothis, justiție, Missinlogiu, finanțele, Valahala, asistența publică și agricultura, Papandrei, economia națională, Karapaniotis, comunicațiile și Sirdes instrucția publică.

Noul președinte executiv al Clubului Sportiv „Olympia“ din Micălaca

Cu plecarea din localitate a dlui Dimitrie Cristea președintele executiv al „Olympiei“, Comitetul executiv al Clubului Sportiv al Olympiei au ales prin aclamație pe noul președinte executiv în persoana dlui George Alexu, profesor la Școala Superioară de Comerț pentru fete din Arad.

Răspunsul Franței în chestia pactului de siguranță

Paris, 16. — Răspunsul Franței la memoriul german în chestia pactului de siguranță va fi remis astăzi cancelarului Luther prin ambasadorul francez la Berlin. Textul notei franceze va fi publicat joi.

Inscrierile la școlile de geniu

La liceul „Moise Nicoară“, școala comercială de băieți și la prefectura poliției se poate vedea de cei interesați regulamentul înscrierilor la școala de geniu din București, regulament trimis în acest scop de direcția școlii de geniu a instituției unii localitate.

— La Cinematograful de vară de pe malul Mureșului se va reprezenta joi (respectiv Vineri și Sâmbătă) „Bruta“, dramă în 7 acte, după romanul lui Buchanan „La Ferumetet L'Homme“, în rolurile principale cu Menichelli și Miltron Rosiner. Începerea reprezentației precia la orele 10 fără un șert.

Cronica externa

Ruperea tratativilor între Grecia și Jugoslavia

Ce a împiedicat alianța între ambele țări?

Ruperea tratativilor din Grecia și Jugoslavia ce tindeau la încheierea unei alianțe greco-sârbe, este un eveniment de mare importanță în politica balcanică.

Ruperea s'a făcut pentru cererile Jugoslaviei care au apărut exorbitante Greciei, lezând suveranitatea sa națională.

Presă greacă remarcă rezistența din ce în ce mai mare a Greciei față de unele intenții imperialiste ale vecinilor și dela nord.

Mai mult unul din organele cele mai importante ale opiniei publice grecești, ziarul „Elefheros Vima“ prin glasul unui general reclamă mai zilele trecute întărirea forțelor militare grecești și reînvierea vastului câmp fortificat al Saloniciului.

Ziarul „Politica“ din Belgrad scrie: „Grecii știu bine ce importanță enormă are portul Saloniciului pentru țara noastră, este unul din deșeușii naționali al unei țări foarte vaste, al unui mare Hinterland ce se întinde dela Dunăre până la 60 de km. de Egeea.“

După altă știre din Belgrad aflăm că: „cercurile competente jugoslavice cred că o alianță cu Serbia constituie o necesitate imperioasă pentru Grecii și concesiunile ce se cer guvernului din Atena n'ar fi exagerate. Aceleași cercuri subliniază că integritatea Greciei nu poate fi asigurată decât printr-o alianță cu Serbia și pentru a o obține guvernul grec trebuie să accepte cererile sârbești.“

Dimpotrivă, ziarele grecești constată că guvernul din Belgrad n'a cerut nici mai

mult nici mai puțin decât vasalitatea Greciei: Iată cerințele delegației sârbe: 1. Cumpărarea și exploatarea liniei Ghevgheli-Salonice, 2. Mărire a zonei libere a Saloniciului, prin crearea de magazine, depozite, unde guvernul sârb cerea să se bucură de exterritorialitate. 3. Reconoșterea din partea Greciei a minorității sârbe din Macedonia greacă.

Aceste cereri odată îndeplinite creiau un fel de „vasalitate“ Greciei, deaceia d. Caelmaous, primul delegat al Greciei, nici n'a ținut să se discute.

Prin situația ei specială Grecia azi pare că nu simte absolută nevoie a alianței sârbe. Grecia crede că o încercare violentă a Jugoslaviei sau a Bulgariei de a se cobori la Marea Egee ar găsi în contra ei toate statele vecine.

Nici excitarea unor zvonuri ce circula cu privire la o înțelegere sârbo-bulgară pe seama Greciei nu poate fi luată în serios. Există încă mari urli între cele două popoare slave și rivalității neînvinse pentru a se înțelege împreună.

Deaceia Grecia, renunțând la alianța Jugoslaviei își va îndrepta gândul spre marea ei protectoră de întotdeauna, Anglia. Aci stă importanța europeană a statului grec, în veșnica protecție a Mării Britanii.

Dacă într-un moment de eclipsă europeană, guvernul englez n'a putut apăra cum trebuie pe protejta sa, azi când politica țarei a Angliei predomină, nimeni nu va îndrăzni să încerce cuceriri pe seama Greciei, fără a simți apăsarea pumnului puteratic al Albionului.

Intrunirea Publică a Asociației „Impreviziunea“ (Dolj)

Craiova, 13 Iunie.

Asociația „Impreviziunea“ secția Dolj, a ținut zilele trecute o mare întrunire publică în sala „Domnița Ileana“ din Craiova, în scop de a cere Onor. Guvern ca legea impreviziunii să fie adusă cât mai repede în Parlament și totdeauna să rezolve și chestia vânzărilor oneroase din cauza războiului.

La această mare și impunătoare întrunire au luat parte și delegații ai comitetului central: Dnul Maior M. Mărculescu-Ploiești și dl B. Marianu București.

Distinși fruntași ai mișcării au fost primiți în gară de comitetul Asociației în frunte cu Președintele, dl Dr. Schina și numeroși publici interesați.

Încă dela ora 3, publicul a început să se adune, așa că la ora 4, vastă sală era arhiplină. Intrarea în sală a fruntașilor mișcării și în special a dlui Maior Mărculescu și B. Marianu, a fost salutată prin îndelungate aplauze.

DI dr. Schina, Președintele asociației, asistat de dna Constanța Coloneț Mitrescu și dl S. Păcoveanu, ca secretari — deschide întrunirea. Dns arată scopul întrunirii și salută pe oaspeții comitetului central sosiți în mijlocul nostru. Îndeamnă publicul interesat, să facă propagandă și cu totii să ne strângem rândurile căci numai astfel victoria va fi cu noi.

DI Ilie Jianu, institutor din Craiova descrie într-o mișcare cuvântare nenorocirea și mizeria îndurată de familiile celor mobilizați (părinți, soți și copii) și că nu dorul de câștig i-a împins la vâzare a datorilor către debitorii particulari, dările în restanță către stat și către comună și amenințările comandaturii inamice.

DI St. Păscanu Craiova vorbește că legea impreviziunii s'a votat în toate țările: Franța, Italia, Belgia, Cehoslovacia, Ungaria.

Cere grabnic guvernului, votarea cât mai urgentă, a anulării vânzării imobililor rurale și urbane restituindu-se actualului proprietar contra valoare a imobilului cumpărat, făcând cel mai mare act de dreptate socială.

Au mai vorbit d-nii B. Marianu ziarist București, maior M. Mănușescu Ploiești etc. după care s'a votat următoarea:

Moțiune:

Cetățenii craioveni din județul Dolj, întrunți astăzi 17 Maiu în sala „Domnița Ileana“ în urma cuvântărilor ținute au votat o moțiune prin care:

„Cor stăruitor Guvernului să depună cât mai neîntârziat în Parlament legea asupra impreviziunii în care să se prevadă și chestia imobilelor urbane și rurale, vânzate între anii 1916—1922 ca să se dea o dreaptă satisfacție acelor cari din cauza evenimentelor neprevăzute s'au ruinat prin vânzări oneroase.“

„Roagă călduros pe D-nii Senatori și Deputați să susție și să voteze legea cuprinzând și această dispoziție pentru despăgubirea unei numeroase clase de nedreptăți și năpăstuiți.“

„Fac apel la presa de toate nuanțele din Capitală și provincie să le dea tot concursul în această chestie dreaptă asigurând-o de reconștința lor veșnică.“

„Hotărâsc să continuc lupta pe toate căile legale și fac apel la organizațiile similare din țară ca să lupte în comun până la izbânda finală.“

Ultima oră

In vederea alegerilor comunale

BUCUREȘTI. — Conform știrilor politice, organizațiile de partid, au primit ordin, ca să facă propagandă, în cercurile lor, în legătură cu alegerile comunale cari se vor face la toamnă.

Situația în Italia

ROMA. — Opoziția unită, a hotărât renunțarea la pasivitatea de până acum și va lua parte la ședința din 18 Iulie. Dacă partidul fascist își va menține și pe viitor atitudinea sa de acum, deputații opoziției vor demisiona din mandatele lor.

Telefonul cu străinătatea

BUCUREȘTI. — Directorul general al Poștelor d. Cerchez, a declarat ziariștilor, că linia telefonică București—Praga, deocamdată nu se va instala, din cauza lipsurilor de materiale. Linia București Belgrad, funcționează punctual. În scurt timp, vom avea legătură și cu Viena prin Belgrad.

Reducerea taxelor de export

BUCUREȘTI. — Comisia însărcinată cu studiarea exportului de vite, va propune ministerului reducerea taxelor de export a vitelor, dela 8000 lei la 5000, a porcilor dela 1500 lei la 1000 lei.

Expoziția Școlii normale de fete

Arad, 17 Iunie.

La 17 Iunie s'a deschis — în localul din bulevardul general Dragalina — interesantă expoziție de: țesături (pânzi și covoare naționale), lucruri male (desene, perografuri, trafoaj) și podărie.

Toate aceste trei ramuri de activitate școlară, sunt reprezentate cum nu se poate mai bine. În secția țesăturilor — a se mai prezintă și o măestră este neobosită dră Jany Georgescu se pot vedea lucrări demne de cele mai pretentioase expoziții similare.

Printre covoare ce cele mai migăloase modele neașez românești și țesături cu broșuri neîntrecute în măiestria execuției.

Secția lucrului manual — măestră dna Monica Ispravnic, cunoscută pictoriță locală — cuprinde lucrări demne de admirație.

Sprijinul direcției școlii pentru procurarea diferitelor materiale prime a fost răsplătit cu cea mai convenită mulțumire.

La același nivel stă și a treia secțiune, cea a gospodăriei, reprezentată prin diferite preparate alimentare, măestră fiind dra Halala Mărioara.

Văzută, în totul ei, expoziția școlii normale de fete a întrecut toate așteptările noastre.

Mare parte din obiectele expuse, sunt totodată de vâzare, cu cele mai reduse prețuri posibile, urmând ca din fondul adunat să fie ajutate elevetele sărace ale acestei școlii. Ideia direcției este de netăgăduit foarte prețioasă și sperăm că publicul român din localitate va ști să răspundă unei chemări atât de nobile.

INFORMAȚIUNI

Concediul dlui prefect de județ

DI I. C. Georgescu prefectul județului și șeful orașului Arad a plecat — cu începere de la 17 Iunie — pentru 25 de zile în conștiință, spre a urma o cură la băile Buzas.

Noul episcop al Aradului

Sâmbătă 17 Iunie. Duminică, I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae al Ardealului, P. S. S. Vartolomeu al Râmnicului, P. S. S. Iosif al Caransebeșului și arhierul Mircea au hirotonisit ca arhieru pe d-rul Grig. Comșa sa ales episcop al Ardealului, la Arad în ziua de 12 Iulie crt.

Când se va face investirea noilor episcopi

Sâmbătă 20 curent se va face la Castelul Peleș din Sinaia investirea noului episcop ales de curând și anume P. S. S. dr. Grigore Comșa, episcop al Aradului, P. S. S. dr. Ioan Stroia, episcop militar de Alba Iulia.

Vor fi prezenți la această solemnitate d-nii Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului, general Mărdărescu ministru de război, Al Lapedatu ministrul cultelor și arhierilor, Sancuțea Sa dr. Miron Cristea Patriarhul României, I. P. S. S. dr. N. Balan, Mitropolitul Ardealului, P. S. arhierii Platon Ploieșteanu, vicarul Mitropoliei; din București; preoții Pădălean și Cioară, delegați asessori ai consistoriului din Arad.

La orele 11 se va oficia la mânăstirea Sinaia un serviciu divin, după care cortegiul va porni la castelul Peleș unde M. S. Regele va face investitura celor doi episcopi.

După solemnitatea investiturii, cortegiul se va reîntoarce la mânăstire.

Iarăși traduceri în românește

Față de îndărătnicia pe care o arată toți acei cari, intenționat sau nu, practică schimbarea nemiloasă a limbii românești, ne-am propus să publicăm în corpul ziarului nostru toate textele de traduceri în care se batjocoresc limba Statului. Noi nefiind decât organ de aducere la cunoștință a celor ce se petrec, restul cade în competența celor în drept și așteptăm cu toată răbdarea.

Și acum dăm mai jos încă una dintre traducerile trecute prin cenzura literară a biuroului de afișaj al orașului:

„Luni, Marti și Miercuri Se va reprezenta Casatoriile v: leagă în Ceria comedie de saton în 5 acte cu Tom Moore și Mabel Norman în rolurile principale. Ca adaus Ploua de dolari burlesc american în 2 acte. Începerea reprezentației precia la 1/2 10.“

Artistice -- Culturale

Populația Aradului

Studiul cel mai complet și în același timp cel mai interesant asupra populației județului Arad a apărut în revista Saloul Literar No. 4 și este iscat de Egumenul Serafin, unul din cei mai învățați clerici ai noștri.

„Antologia poezilor de azi”

La zilele acestea „Cartea Românească” va pune în vânzare „Antologia poezilor de astăzi, de Ion Pilat și Perpessicius.

Antologia poezilor de astăzi apare în două mari volume.

Activitatea Cercului Academic bănățean

Studentimea universitară din Banat grupată în jurul unei reuniuni culturale numită „Cercul Academic Bănățean”, înțelegându-și menirea și datorită a se pune pe temeiul unei munci pozitive întru ridicarea și educarea sufletului poporului român din acest ținut, și a aranjat un program de lucru pentru vacanța din anul acesta, program pentru care nu avem decât cuvinte de laudă.

S'a hotărât astfel ca concomitent cu conferințele educative cu subiecte morale științifice să se organizeze frumoase săzătorii populare și festivaluri artistice la cari își vor da concursul și artiștii teatrului din Cluj.

Aceste serbări vor avea loc în Caransebeș, Lugoj, Oravița Anişoara, Jimbolia, Sân Nicolau Mare, Lipova și Arad.

Revista „Cultura”

Primim următoarele: Din motive independente de voința noastră

stră suntem nevoiți a întrerupe deoăundată apariția revistei „Cultura”.

Domnii abonaji pot reclama până la 30 Iunie a. c. institutului de arte grafice „Ardealul”, Cluj, strada Memorandului 22, rambursarea sumei de 50 lei, echivalentul celor două numere neapărute.

Multumind revistelor și ziarelor care ne-au onorat cu schimbul, le aducem la cunoștință că nu le mai putem trimite „Cultura”.

Descoperiri arheologice în Anatolia

Halil Bey, directorul muzeului național Turc, a asistat zilele acestea la desvelirea relicvelor depe vremea lui August, găsite în timpul din urmă prin Anatolia.

S'a mai devesit deasemenea, biserică bizantină dedicată Sfântului Pantelimon, pe colina Vouche, din Beycos.

Poetul Al. T. Stamatiad, directorul revistei „Saloul Literar”, va publica în curând în „Biblioteca Semănătorul” un volum de însemnări literare.

„Biblioteca Semănătorul” din Arad, va publica în cursul lunii de față un volum de versuri al lui A. Cotruș.

Fekete Tivadar, unul dintre cei mai talentați poeți maghiari din Ardeal, a publicat de curând un foarte elegant volum de versuri, care a fost primit cu mari elogii de critica literară.

Poetul Fekete Tivadar a publicat în anul 1923 o antologie în ungurește a poeziei erotice românești.

A petrece vara se poate mai effin la

„Baia Bogdarigoș”

care e aranjată cu totul din nou. Bai de terapie extraordinare. Camere curate. Căina de primul rang. Locurile de plimbare luminate splendid cu electrică. Muzică incontinuu. Prețuri reduse. In Arad stă la dispoziția oaspeților automobiiul băilor. Toate amplitudinile necesare se dau de biroul „FORTUNA” (Wallingler) în Str. Consistorului (Bathyany-u.) No. 31. (1310)

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Comisiunea de Naturalizări.

— 00 —

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Președinte,

Subsemnatul Arpas Carol, domiciliat în Arad, Str. Brutus No. 4, de profesiune mecanic, căsătorit, declar în mod solemn că doresc a deveni cetățean român, și în baza actelor anexate din cari se constată că locuiesc în țară dela anul 1915, că în tot timpul am avut și am o bună purtare socială și cetățenească, că prin muncă și profesiune am mijloacele de existență asigurate pentru mine și familia mea, și mai presus de toate că m'am lepădat de orice supuseenie străină, respectuos Vă rog, să binevoiți a mi acorda naturalizarea.

Primiți, Vă rog, Domnule Președinte, asigurarea deosebită mele stime și considerațiuni.

(1304)

CAROL ARPAS.

Plecarea și sosirea trenurilor

in gara Arad.

Table with 4 columns: Station, Type, Time, and Status. Lists departure and arrival times for various stations like Oradia-Mare, Curtici, Pecica, etc.

Economice.

Mare expoziție de animale în Banat

Comisia zootehnică a hotărât deschiderea unei mari expoziții de animale, la 20 Sept. produse de județele Caraș-Severin, Hunedoara, Arad și Timiș-Torontal.

In acest scop direcția regională Timișoara a luat măsuri ca toți proprietarii producători să aducă la expoziție cele mai frumoase animale.

Până acum s'au anunțat 6000 de produși din monta cu taurii importați din Elveția în decursul anului 1924. Deasemenea vor fi expuși vițelii jucoilor aduse anul acesta din Elveția.

Juncie depozitelui de creștere în Caraș-Severin au dat până acum vițelii cari au în greutate circa 62 kgr. la naștere — lucru neobișnuit în părțile noastre.

„Acțiunea hipică” în B. nat prin monta cu armăsarii statului — 130 în T. Torontal, 60 în Arad, plus cei particulari — se prezintă satisfăcător și dă un procent de produși cari vor fi o adevărată podoabă pentru expoziția acestui an.

Cum se vor depune cerealele în gări

In ultima ședință a comisiei de transport care lucrează la CFR, cu delegați ai mai multor ministere s'a luat în discuțiune și s'a soluționat chestiunea depunerii cerealelor în gări și stațiuni.

S'a decis ca cerealele să nu poată fi depuse vrac, — adică vârate, — decât dacă vânzătorul va aduce cantități cari să completeze în întregime compartimentele ma gazilor unde face aceste depuneri.

La depunerea cerealelor în vrac (vârate), depunătorul va trebui să facă pe scrisoarea de trăsură mențiunea că administrația CFR, este degajată de orice răspundere la transportarea cerealelor.

Este vorba de lipsa de greutate — afară de răspunderea pe care CFR, o au în cazul de violare dovedită.

Comerțul mătăsii

Paris 16 (Rador). — Congresul european, privitor comerțului mătăsii, a terminat lucrările sale și a adoptat rezoluțiunile în ce privește nomenclatura vamală. Dănsul va orându-i intrarea și esirea mostreilor de mătase prin voiajori comerciali contra condiționării mătăsii artificiale. Noul congres se va ține la Milan în Mai 1926.

Devizele și valuta

Rador, 17 Iunie.

Table with 3 columns: City, Exchange Rate, and Date. Lists rates for Berlin, New-York, Londra, Paris, Milano, Praga, Budapesta, Belgrad, București, Varșovia, and Viena.

Cursul devizelor București

pe ziua de 17 Iunie 1925.

Table with 3 columns: City, Rate, and Date. Lists exchange rates for Paris, Berlin, Londra, New-York, Italia, Elveția, Viena, Budapesta, Praga, Napoleon, Marci, Leva, Lire otomane, Sterline, Francozi, Elvețieni, Italiani, Drachma, Disari, Dolari, Marca poloneză, Coroana austriacă, maghiară, and ruzoalovacă.

Călătorii sosite la Arad

in ziua de 17 Iunie.

Hotel „Crucea Albă”: Clapangeri Constantin com. București, Ludovic Stonel funcționar Cluj, Elemer Szenko. is com. Timișoara, Friedman Pinkas com. Cluj, Dr. Ovari Elemer avocat Timișoara, Ghițescu Jean voiajor Timișoara, Tănase Cristescu com. București, Bened ct Axelrad subdirector „Creditul Minier” București, Sigismund Merado voiajor (Austria) Timișoara, Iacob Kellen com. (Austria) Cluj, Natan Mantel com. (Cehoslovacia) Brașov.

Hotel „Dacia”: Trifu Barbes fabricant Timișoara, Tiberiu Peto funcționar Caransebeș, G. Idstein Samuel com. Oradea-Mare, Anor Stein com. Oradea Mare.

Hotel „Central”: Iuliu Czinczer com. Budapesta, Șt. Iau Holio și zofia inspector Galaș, Ludovic Popp, voiajor, Cluj, Petru Vilma funcționar Cheorgheni, Susana Szabo Brașov, Plachtsi inginer Timișoara.

Hotel „Cornul Vânătorului”: Soția lui Ștef n Suciu O adea Mare, Alexandru Bihari artist Oradea-Mare, Epstein S. mu com. Oradea Mare, Ioan Bujar preot Nădlac, Eugen Preher com. Petroseni, Bernath Goldb-rger funcționar Oradea-Mare, Alexander Schwartz funcționar, Oradea-Mare, Adalbert Spitz funcționar Oradea Mare, Herman Lefkovits funcționar Oradea Mare, Aladar Stern funcționar Oradea-Mare, Leopold Keller funcționar Oradea-Mare, Arpad Pollak fabricant Lugoj.

Cețiți și răspândiți Tribuna Nouă

Căile Ferate Arad-Podgoria

Valabil dela 31 Maiu 1925.

Mersul trenurilor

Large table with multiple columns showing train routes, stations (Arad-Ghioroc, Ghioroc-Păncota, Ghioroc-Radna), and train numbers.

Accat tren circula numai in zilele de Dumitici și urmatoarele zile de sarbatori: 1, 8, 11, 29, Iunie; 6, 15 August; 8, 14 Septembrie.